

הוא מתכוונן לבוא לשנה לארץ.

בשמונה בערב עפתי חזרה לניו-יורק, ובעשר הפלגתי באווירון אחר לשיקגו. הסיסה מניו-יורק לשיקגו (774 מיל) לא אשכח. מחזה-קסמים כזה לא ראיתי בחיי. הבתים אינם נראים בחשכה, גם הארץ כולה עטופה שחורים - אולם ים האורות המרתחים מלמטה, משבצות-האש הפרושות על שטח עצום, הרבועים והאלכסוניים והמגדלים הדולקים כאילו על פני רקיע תחתון, שחור ובלתי-נראה, יחד עם ספינה זו השטה באוויר-מחשכים נדמה שנעקרו מתוך אגדת-דמיון ושירת כשפים - -

מילווקי, 21.5.35

הבוקר באתי הנה משיקגו.

ראש העיר הסוציאליסטי ויו"ר המפלגה הסוציאליסטית האמריקנית קבלו אותי בעיריה. שיחה עם עתונאים אנגלים.

סלגרפתי למשה וללוקר.

למשה - על הפגישה עם ברנדייס ופרנקפורטר. בקשתיו לסלגרף לי אם בא שנוי במועד השיחות כאשר בקשתיו במכתבי מלונדון. ללוקר - שיאיץ בויצמן להפגש עם ק.ל. ועם בולדווין.

- בערב אספה פומבית. ברכו ב"כ המפלגה, הכלליים,

- 42 -

הדסה, המזרחי, הנוער והעיריה. היו"ר הוא החובע הכללי של העיר.

- אחרי האספת ישיבה עם החברים בדבר הריאורגניזציה

של התנועה הציונית באמריקא. אחדים מהחברים שואלים: אם
תהיה הסתדרות ציונית - טא ווי וועלען מיר זיך אויסלעבען
אלס פועלי-ציוניסטען?

מילווקי, 21.5.35

ברודצקי היקר -

מיד בבואי לאמריקא טלגרפתי לברנדייס ולפרנקפורטר
שאני רוצה לראותם. ברנדייס הודיעני מיד שהוא נכון לראותי
בכל יום שאבוא, ומכיון שלמחרת בואי (הגעתי לניו-יורק בערב
14 למאי) הייתי כבר חפוז, עמתי לווינגטון ביום ו',
16 למאי. דברתי עם ברנדייס שעתים על המצב הפוליטי.
שאלתיו שלוש שאלות: (1) מה לעשות למען מנוע או עכב הקמת
המועצה, (2) איזה ערובות עלינו לדרוש אם הכמשלה תחליט
להקים מועצה, (3) הנשתתף במועצה לאחר שתקום?

ברנדייס ענני קודם על שאלתי האחרונה: הוא חשב
על זאת מכבר, עוד בסרם ידע שהענין עומד להתחדש כל כך מהר,
ודעתו השקולה היא שעלינו להשתתף. האנגלים אוהבים לוחם,
ועלינו להלחם בכל כוחנו נגד המועצה, אבל אם נפסיד והמועצה
תקום - עלינו להכנע. האנגלים אינם אוהבים את התכסיסים
הקונטיננטליים ואי השתתפותנו תזיק לנו. מצבנו עכשיו איתן
והוא בטוח שלמרות הכל ננצח. הוא מאמין שבמשך 25 שנה יהיו
5 או 6 מיליונים יהודים בארץ (1), כי יש לנו צורך גדול
ויכולת רבה.

באשר לשאלה הראשונה - פה באמריקא אי אפשר לעשות כלום.
היחסים בין אנגליה ואמריקא אינם טובים וההתערבות אמריקנית
רק תזיק לנו. הוא נכון לפעול ע"י ידידיו בלונדון, אולם
עלי לראות קודם את פרנקפורטר. פ. הוא ידיד קרוב של הנשיא,

השפעתו גדולה, ויש לו גם ידידים רבים בלונדון. הוא גם יערוך הצעה ע"ד ה- *Safe guards* הדרושים.

אחמול הייתי בבוסטון לראות את פרנקפורטר. השיחה נמשכה כשלוש שעות. גם דעתו היא שפה אין לעשות כלום. הציר האנגלי בווינגסטון אין לו כל השפעה, כי אין לו מלבד הפגישות והשיחות הפורמליות - כל קשרים עם הנשיא, גם הציר האמריקני בלונדון אינו מוצלח. לדעתו תהיינה באנגליה בקרוב בחירות. הממשלה נתחזקה עכשיו (הודות לחגיגות היובל) והוא רוצה להשחמש בשעת הכושר. האדם המכריע הוא בולדווין. ופרנקפורטר חושב שוויצמן צריך מיד להפגש עם בולדווין וקונליץ ליסטר. יש לו ידיעה שק.ל. - לאחר שיתהוו שנויים בממשלה, יעזוב את משרד המושבות, אולם בינתיים הוא האיש, ויחסו אלינו חיובי. טוב היה להשיג את עזרת ווינסטון צ'רצ'יל - אשר בעניינים אלה מתחשבים אתו (אם כי הוא היה אבי הספר הלבן משנת 1922).

פרנקפורטר סלגרף אחמול ללונדון לאחר מידיו לברר אם הקבינט דן והחליט בשאלה זו; לאחר שיקבל חשובה יראה מה יעשה.

בנוגע להשתתפות דעתו כדעת ברנדייס. הוא רואה הפסד פוליטי בבויקוט. הוא מתנגד להצעת סוקולוב ע"ד אכספרסיוזה יורידית. השאלה היא פוליטית. מבחינה משפטית ברור שאפשר להקים מועצה, ביחוד לאחר שההסתדרות הציונית כבר הסכימה לכך בשנת 1922. יש לדבר עם ידידינו בגנף - הם לא יוכלו להועיל, אולם יש למנוע אפשרות של הפסד.

דברתי עם שניהם גם בשאלת הקרקע והנגב, והם נכונים
לעזור. עוד אפגש אתם בשני הענינים האלה.

אני בינתיים מנסה להקים פה אחדות התנועה הציונית,
אולם אחדים מהכלליים מפריעים. ליפסקי כמובן עוזר. בעוד
יומיים אשוב לניו-יורק, ואז אולי כבר תהיה לי ידיעה
מפרנקפורטר.

מה נעשה בינתיים בלונדון?

היש לך ידיעות חדשות משרתוק?

אני לא קבלתי לע"ע כל ידיעה מירושלים.

שלום רב לנשיאנו.

שלום ללוקר.

שלך

ד. בן-גוריון